

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyitlatter sora 15 kr.

E. M. K. E.

(B.) Folyó év január 1-én kezdőleg rendszeres folyamatba jöttek azok a segélyezések, melyeket az E. M. K. E. igazgatóválasztmánya többszörös tanácskozás és sokszor kemény vita után megállapított. — A tanács itt első sorban a tanítók segélyezése veszen legtöbbet igénybe, — azután az óvodák. Majdnem 300-000 frt tőke kamattal fordítatik e nemes, humanus és hazafias célokra, de mily elégtelen ez a még ki nem elégíthető kérelmek s indokolt folyamodások tömegéhez, azt felesleges bizonyítani.

Az egyet tagjainak nagyon is szívükre kellene venni e körülményeket s midőn őket egyrészt saját kötelezettségüknek kellő időben való leróására kériük, másfelől szükséges, hogy folyton szaporítsák újabb tagok szerzésével azok számát, kik a hazafias munkának részesei lehetnek szívvel-lellekkel.

Egy körülmény azonban nem csekély mérvben kedvetlenít el. Ez az erdélyrészi ev. ref. egyházkerület közgyűlésének állás-foglalása az E. M. K. E.-tel szemben. — Jól tudjuk, hogy e viszály helyzet nagyrésztben — sértett ambíciók s kielégítetlen személyi befolyás pressioja s a valódi helyzet nem ismerése következtében alakult így; — de mi, a kik alaposan ismerjük azon megyebeli ev. ref. egyházak és iskolák szomorú és gyors segélyt igénylő helyzetét, melyeknek segélyezését első sorban ajánlottuk, — kik tudjuk, hogy mint súlyos e községek nagyobb része szellemileg és erkölcsileg évről-évre mindjobban, — a nélkül, hogy ennek megállítására az ev. ref. egyházkerület, mely a többi erdélyrészi hitfelekezethez hasonlóan nem rendelkezik szükségének elegendő jövedelemmel, nem képes megfelelően közbelépni, — nagyon sajnáljuk, hogy a többi hitfelekezetek példája nem talált kellő követésre. — Nekünk ugyan teljes reményünk van, hogy a személyi érzékenységet végül csak fel fogja váltani a józan megfontolás és a hazafias buzgalom, melynek a személyeskedéseket alá kell rendelni, — s ezt reméljük különösen azért is, mert az E. M. K. E. csak saját céljait tartja szemelőtt s bármely pillanatban kész megállapított elvei szerint a segélynyújtásra, — mégis sajnáljuk az eddig elvesztett időt, jól tudva, hogy hazánk életében egy pillanatot sem szabad elmulasztani, melyet a ma-

gyar hazafias kultúra érdekében és a békés haladás szolgálatában felhasználhatunk.

De másfelől az a véleményünk, hogy azt az indokolatlan tartalmu tiltó közgyűlési határozatot is jó lesz nem venni olyan szigorúan; s minden oly egyházközség, mely fejlődni s a multak veszteségeit helyrehozni akarja, — autonómijára való hivatkozással csak fogadja el bátran azt a segélyt, mely az autonómiát nem bántja, hanem a magyar kulturális haladást és nemzeti szellemet kívánja támogatni s nem vár viszonzásul egyebet, mint a legjobb eredményt e téren.

Közigazgatási bizottság januárhavi üléséből

Az adófelügyelő jelentése szerint a lefolyt évben a megyei lakosság a rossz termés s a súlyos gazdasági helyzet dacára oly mértékben iparkodott az adófizetéssel, hogy e minden tekintetben silyány évben 636.737 frt 48 krt fizetett be, az adóhátralék 585 357 frt 2 $\frac{1}{2}$ krt tesz, 30 ezer frrtal növekedett a mult évihez képest. Közmunkaváltásból 38.112 frt folyt be, a mi az előirányzott 73 ezer frrtal szemben nagyon gyenge eredmény. 57 új ház és átérés készült utépítéssel, kavicsolással együtt 56.662 frt kiadásal. — A felügyelet az utbiztosok fizetésével együtt 3432 frtba került, minél fogva az összes kiadás 60.055 frtot tesz. Az utbiztosok ezután 400 frt fizetéssel lesznek díjazva s az utbiztosok körök új beosztás alá kerülnek. — A pályázat közelebből ki fog hirdettetni. A jelenlegi utbiztosok március 15 re felmondást kapnak. Bedő Samuel, Dancs Mózes, Racz Elek és Károly János utbiztosok az utépítés terén kifejtett sikeres tevékenységükért 50-50 frrnyi jutalomban részesülnek, Kleim Mihály mérnöki irnok pedig az utmunka nyilvántartása körül tanúsított munkásságáért 120 frr jutalmat kap.

Drombaron a Maros álmossága miatt beljebb kell költöztetni az utat s ezért egy telek 250 frron kislátítandó. — Az iskolázás a környéken néhány községben nem kezdődött meg, mert nincs iskola, vagy nincs tanító, sőt oly község is akad, hol iskola is, tanító is lett volna, de nem gondoskodtak bíró uraimék arról, mivel az iskolaszobát kimelegítették. — A főorvosi jelentés szerint decemberben kedvezőtlenebb volt, mint novemberben. Tartarián 12, Verespatakon 3, Nagyenyeden 2 ronszó toroklob eset fordult elő, melyek közül 7 gyógyulással, 10 halálosan végződött. Hét halálos lefolyásu torokgyík is volt a 4 városban. Vörheny szorványosan lépett fel Koppandon, Kerpenyesen, Magyarigben és Nagyenyeden s itt néhány bárányhimlő eset is. Bucumban hólyagos himlő mutatkozott. 9 beteg közül meghalt 5.

A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egylet zeneestélye január 7-én.

(B.) Ejtélután jöttem haza, telítelve három napra is elegendő szivarfüsttel s erősen meghatva a „Velencei Karneval“ oldalgyöresökre kényszerítő travesztált előadásától. „Tram-tram-ti-ri-ri-ri-ram, — tam-tam-ti-ri-ri-ram“! Még most is rágásba jő az oldalam, ha reá gondolok. De menjünk csak sorba.

Azon kezdem tehát, hogy ilyen forma estélyt talán még nem is rendeztek Euyeden. A nagy színterem tele volt hosszú és kerek terített asztalokkal, zsufolóság körül ülve bájos hölgyektől s gondmentesített férfiaktól. Jó bort, friss borvizet s bőséges menüt Dobos C. József legújabb vendégülösi cég jóraváló firmája szolgáltatott. — Összesen három kemeneze igyekezett melegíteni, — de hát a muzsika közeledtét jelző hidegen bizony nem bírt kifogni.

A függöny felgördül. — kés, villa csörgés elcsendesül s a tűzoltó zenekar rendeziti Donizetti „Borgia Lukrétia“ „Cavatina“-ját. Nagyon jól ment. — Taps és éljenzés kísért. Most két ifju tűzoltó dalnok állott elő s el kezdik énekelni a jól ismert „Itáliát“. — Ejnye de kellemes tenor hang csendül meg, ki énekel? Hát biz ez Spannenberg Gyula derék tűzoltó-asztalos, kinek az apja sem volt utolsó énekes a maga virágjában; Ungár Gyula szép mély bariton hangon sekundált neki. (Taps és éljenzés.)

Alig koezcintok asztaltársaimmal s már ujra felhúzták a függönyt. — Megint tűzoltók, még pedig vonós zenekarral. No hát halljuk azt a „Misererót“! Kétségtelenül be lett bizonyítva, hogy a tűzoltói többrendbeli gyakorlatok között nagyon kifejlődik a zenei tehetség. (Taps és éljenzés.) De már most meg a „Tűzoltók dalárdája“ állott elő. Én nem egyszer oltottam tüzet, csak ugy nemes felbuzdulásból, de rendszeren be is rekedtem s ime ezeknek a t. barátainak a tűzoltói nemes mesterség épen kitünően javítja „hangszálagait“. (Most veszem észre, hogy Sebestyén S. és Benedek G. miért állottak be tűzoltóknak; bizonyosan a Spannenberg, meg Oláh András-hiszik lefözhetni valamikor, sok-sok gyakorlat után!) Az is igaz, hogy egy olyan mester tanította be Schubert gyönyörű „Eji dal“-át, kinek mesterileg sikerült a publikum meghatása. Gyönyörűség volt hallgatni a Varga József énektanár dirigálása alatti énekkart; meg is ujrátuk egy, hogy Kovács Gy. főparancsnok (egykor szintén hírhedt „népdalénekes“) ragyogott az örömtől. Az ujrázás azonban veszedelmesen befészkelte magát a publikum kedélyébe. Uj félliter risling mellett megujráztunk mindenkit, — de

TÁRCZA.

A nagyenyedi ref. templom története

a 16-, 17- és 18-ik században.

(Folytatás.)

Csernátói V. Sámuel elhalálózása után, a püspöki székhely Enyeden állandósításának s a püspökök enyedi első pappá alkalmazásának kérdése egész komolysággal napirendre kerülén, az egyház Baritz mellé rendes papot nem hozhatott. Nem tehetett tehát egyebet, mint hogy míg a nagy papi állomás betöltésének függőben levő kérdése megoldást nyer, ideiglenesen helyettes papot alkalmazzon.

Az egyháztanács az 1780-ik év őszén Kassai Sámuel nagybunipapot helyettes papul meg is hívta, mit Kassai elfogadott.

Szudvarhelyi Kassai Sámuel született Székelyudvarhelyt 1745 ben. Iskolai tanulását szülőváros alfiskolájában folytatván és végezvén be, pár évet a jénai egyetemen töltött.

Jénából 1777-ben tért vissza hazájába s még azon évben a nagybunipapjává hivatott meg.

Ezen egyházban folytatott közel három évi szolgálata után jött az enyedi egyházba helyettes papnak 1780. őszén.

*) Kassai S. a székelyudvarhelyi egyház anyakönyvébe magáról egybeké mellett ezt írja: „Akademiáról megérkezésem után elítöltén a nagybunipap ecelesiában harmadfél esztendőket a papi hivatalban, annak utánna pedig a n.-enyedi ref. ecelesiában a püspöki káp-

1781. elején a püspöki kápláni állomás szerveztetvén s Kassai helyettes pap lenni megszűnév, lett püspöki káplán s mint ilyen — mert Csernátói V. Péter püspök nem költözött Enyedre — élvezte csaknem az egész nagy papi fizetést. 1784 tavaszán a kanonikális földet tőle elvételén s az Enyedre költözendő püspök haszonélvezetében adatván át, e miatt elkedvetlenedett s szülővárosa papi állomása ép akkor üressébe jövév, mint már említve volt 1784. nyarán Enyedtől bucsut veit s a székelyudvari eklezsia papi állomását foglalta el.

Az Udvarhelyről noveztet egyházmegye, a csakhamar nagy hirre emelkedett Kassait előbb jegyzőjévé, később esperesévé választotta, mely hivatalat megtartotta haláláig.

Kassai Sámuel a gondviselés által kiváló külső- és belső tulajdonokkal volt megáldva. Feltünően szép férfi volt. A székelyudvarhelyi kollegium könyvtárában egy arczképe ma is meg van. E szerint Kassai: magass, barnára hajló jól megtermett férfi, magas homlokkal, tömött nagy szemöldökkel, közepes vastagságu ajakkal. Az akkori kor divatos szokását követve parókát hordott, mely a füleken alól kondorkás fürtöke volt göngyölytre. A nagy, tömött szemöldöktől elektintve, az egész arcz bevetült. Főként szerencsés külsőjének köszönhető, hogy

lásságban, rendes meghívattasom után beállottam ezen (sz.-udvarhelyi) ecelesi, a papi hivatalnak folytatására anno 1784 die 4-ta jului“ stb. Ezen bejegyzés szerint Kassai, ha Enyeden csak 3 évet töltött s innen 1784. július havában távozott azon esetben Enyedre 1781-ben kellett volna hogy jöjjön. Ez azonban nem áll. A fönksistorium egy 1781. jan. 7-ől kelt és Csernátói V. Péter püspökhöz intézett átiratában többek között felhívja a püspököt, hogy az enyedi ecele által kedvelt eddigi helyettes pap Kassai Sámuel fogadja káplánjának. E szerint Kassai 1780-ban már Enyeden volt s így az enyedi egyházban nem 3, hanem 4 évig szolgált.

mi azon korban feltűnő ritkaság volt, szegény kápláni pap létere egy főuri nőt, a nagy műveltségű gróf Toldy Sárát nyerte meg nejeül.

Kassai szeretett tanulni. Ez okon jelentékeny magán könyvtárt szerzett össze, mely a régi latin és görög classikus írók munkáikon kívül a fejlődésnek akkor indult magyar irodalom jelesebb termékeit, továbbá a német theol. irodalom számos munkáit stb. foglalta magában.

Könyvtárát a székelyudvarhelyi kollegiumnak ajánlódokta s ezen főiskola könyvtári helyiségében, külön szekrényben, elhelyezve ma is meg van.

Mint szónok nagy hirre emelkedett. Az udvarhelyi egyház korosabb hívei egy részének ajkain még ma is, mikor már sirjára egy háromnegyed százados mult homálya borul, tartja magát emez ének:

„Kassai szája-szava
Foly. Mint Bethesda tava.“*)

Magatartásában, öltözködésében, valamint háztartásában, az akkori viszonyokhoz mérten a szó teljes értelmében elegáns uri ember volt. Néhai Karácsoni Sámuel egykori udvarhelyi professor, ki Kassait még személyesen igen jól ismerte, felőle egybeké mellett a következő jellemző apróságokat tartotta fenn az emlékezet számára.

Udvarhely városában, e század első tizedében, csak Kassai a pap járt esernyővel. Ezen eső elleni védő készületet Udvarhely városnak ő mutatta be legelsőben, hozván egyet magával Jénából. Továbbá: ugyanezen időben, Udvarhelyt csak egy nő kávézott és ez a nő Kassainé, a papné volt stb.

*) Lásd János evangélista ev. könyve 5-ik részének 2-ik stb. verseit

hányszor! És Spannenberg és Oláh András, kiből egy pompás Fűredi válhatott volna, — meg Nagy János egy cseppet sem fáradtak el. — A tűzoltó zenekar Resner „Titkos szerelmét” a flügelhornok, klarinetek és bombardok összes erejével hozta nyilvánosságra, — mi eléggé meggyőzhette ifjú lányainkat, hogy hiába való szívük titkainak rejtegetése, mert ime az érzelmeik kótára tétetnek s Dancs Grün és tűzoltó társaik által zeneszóban nyilvánosságra hozatnak. Ad rem Grün József! Tetszik-e ismerni ezt a kis vállas, tömzsi ifjú embert? Mily kár, hogy nem tud még jól szavalni és verseket írni! Mert ő ez este „csak” énekelt, zongorázott, hegedült, trombitát fújt és nagy dobot vert. Többre most nem volt alkalma. — Hibáztatom is ezért a rendezőséget. Szerecsére, hogy tűzoltó Dobos C. József, ugyanaz, kinek jó borát ittuk, tud gondokkázni s így tűzoltó Grün csak zongorán kísérhette. Jövöre majd megfordítva lesz bizonyára.

A csupa tűzoltók által énekelt pompás „R a j n a i b o r d a l” után a színpalak mögül újra felhangzik Oláh András hatalmas érezes hangja, cigányzene kíséretében, majd előjön szűrből, árvalányhajas kalappal és élénk szöveget a jó régi nótákat, hogy csak amugy dül a taps. No de őt is kifárasztottuk egy ízben s míg reudbeszedte cigányait, — Nagy János, Dancs Mózi, Spannenberg aratták aközbe a tapsot. Bizony régen megvolt 10 óra, mire tűzoltó Schöbor valóban pompás „indulóját” rázendítette a zenekar. A közönség annyira meg volt lepve, hogy újra kívánta hallani, — hát a derék tűzoltók, kik előbb énekelték, muzsikáltak, — újra fogták a klarinetet, trombitát, nagy és kis dobot s újra elzendítették a „marsot”. Kovács Gyulával versenyt tapsoltam, pedig csak rendfentartó sem lehetek a tűzoltóknál vénülő esontjaim miatt, melyek ugyancsak fáztak a kihült teremben.

Most azután jött a „tűzoltók vacsorája” a szüpadon, — mi abban különbözött más szüpaditól, hogy nem tres pohárból ittak s nem papir machét falatoztak. Jó kedvük is kerekedett; énekelték először mind, azután külön; — Mózi predikatiozott. Dobos dobolt és poharakon kling-klangozott. — Közbe Ungerpek Miklós alparancsnok a főparancsnokot, — ez és dr. Bartók Gy. a tűzoltókat s a tűzoltók pártolót éltették szép szavakkal. A publikum háromszor haza akart menni, de nem ment s végül egy dühös karnevali zár-előadás után a referádám elején jelzett eredménnyel távozott. — Jövedelem szép volt. — Az ismétlést elvárjuk.

LEVELEZÉS.

Magyarigen, 1888 január 11.

A magyarigeni olvasó-egylet elhatározta volt, hogy saját pénztára gyarapítására, mult év december 27-én egy tarienyás táncmulatságot rendez.

Az említett mulatság meg is tartott; az igaz, hogy kevés anyagi, de annál több szellemi eredménnyel, mennyiben az a legcsinosabb elite bálók egyike volt.

Nem akarunk senkit megszólítani s nem is kívánjuk véleményünket senkire erőszakolni, de azt az állítást mégis merjük kockáztatni, hogy jótékonyabb czélú táncmulatság az említettnél alig lehetett.

Aki a magyarigeni viszonyokat ismeri, az tudhatja, hogy mily égető szükségét pótol itt egy olvasó-egylet. A táncmulatság a legjobb kedvvel tartott majdnem viradtig.

Bevétel volt összesen 37 frt 70 kr. Kiadás 35 frt

Szép műveltségű nője, kinek sok nemes tulajdona mellett a szívózság volt egyik legnemesebb tulajdona, születésével öröklött címét, papnévá létele után soha sem használta. Megelégedett a papnét megillető egyszerű czimzéssel és helyzetébe magát egészen bele tudta találni.

Kassai, mint nője után jelentékeny vagyon felett rendelkező ember, az udvarhelyi ref. egyház részére szép alapítványt tett le, mely alapítvány azonban fájdalom ma már nem létezik. Elköltetett. Elenyészett s így ezen kiváló tehetségekkel bíró, emelkedett gondolkozású pap emlékéit csak az udvarhelyi kollegium könyvtár-helyiségében gondosan őrzött könyvtára van hivatva fenntartani.

Az irodalom terén munkásságot fejtett-e ki? — tudomással nem bírok.

Életének utolsó éveiben elbetegesedett s e miatt káplánt tartott.

Meghalt mellvízkór következtében 1812. okt. 15-én 67 éves korában. Halálával az erdélyi ref. Egyháznak azon korban egyik leghíresebb szónoka, legelegánsabb és maga iránt legtöbb rokonszenvet ébresztani képes papja hunyt el.

Koporsójára hivein, nagyszámu tisztelőin és rokonain kívül csak hű özvegye hullatta a fájó veszteség forró könnyeit, mert az udvarhelyi egyház anyakönyvei nem emlékeznek, hogy gyermekei lettek volna.

Porai a sz.-udvarhelyi reformátusok temetőjében nyugosznak s ezek nyughelyét emlékkő jelöli.

Kassai Sámuel Enyedről eltávozván, helyére az egyház püspöki káplánul Inceze Sámuel kendilónai papot hívta meg 1784. nyarán.

Inceze az egyház meghívására válaszolt is, de hogy

91 kr.; maradt tiszta jövedelem 1 frt 79 kr. Felülfizettek: Konez Albert 10 kr., Köblös Miklósné 6 nagysága 60 kr., Benedek Gábor 1 frt 40 kr., Klein Móricz 40 kr., Horváth László 40 kr., Krengel Sándor 40 kr. Mint távollevők jegyeiket megváltották: Spindler Péter Zalathnáról 1 frt 20 kr., Deutsch Simon, Deutsch Mátyás, Leopold József és Leopold Jenő Magyarigenből 1—1 frt., Grünfeld Ignác Czelnáról 1 frt 20 kr. és végre Mezey Gergely Krakkóból 1 frt, mely szives adományokért fogadják fenn tisztelet urak és urnó, egy a rendező bizottság, mint az olvasó-egylet halás köszönetét.

Tudósításomat nem zárhatom be úgy, hogy helybeli asztalos mester Csucsai István urnak is, ki több darab új székét a táncvizigalomra kikölcsönözni minden díj nélkül szives volt, egy a rendezőség, mint az olvasó-egylet nevében, szives köszönetemet ne nyilvánítsam.

Lukácsffy Victor,

olvasó-egyleti és rendező bizottsági elnök.

TANÜGY.

A népiskola egyik hibájáról.

Mindig bizonyos öröm s meglepődés fog el, valahányszor egy iskolába bemenne: a tantermeket tisztáknak s jól szellőztötteknek, a tanítványokat rendeseknek, tisztáknak, egymás irányában udvariasaknak s kötelemeik teljesítésében pontosaknak találom.

Sajnos, hogy ezen jó oldala kevés iskolának van meg; holott a gyermekek ruházatbeli tisztasága, egymás irányában udvariasága előzékenysége, a kötelesség pontos teljesítése s a munkaszeretet egy egészégség, mint erkölcsi tekintetben nem csekély fontosságú.

Sokan a tanító urak közül ezeket kicsinyes s figyelmet alig érdemlő dolognak tartják, legalább ezt látszik mutatni a legtöbb iskolánál nagyszámmal előforduló rongyosabb-nál rongyosabb, szeeny, piszkos, udvariatlan és rendetlen gyermek.

Ezen vétkes mulasztásban az oroszláncz kétségen kívül a szülőket illeti; de megengednek a tanító urak — tisztelet a kivételeknek — ha azt merem állítani, hogy ebben nem kis rész jut a tanító uraknak is.

Jól tudom, hogy a tanítók ezen említett hibái, — itt különösen a népiskolákat s bennök az alsó néposztály gyermekeit érte, — a szülő szegénységében s a felelőség, érzet hiányában keresendő; de valjon egy kis erélyel jó akarattal s különösen a kötelesség és hivatás érzetnek s ezt erősen hangsúlyozom, a jelenleginél mélyebb felfogásával nem lehetne segíteni?

Valjon, s a napoként bizonyos időben egy kis szemlét tartanék tanítványaink egy ruházat, mint taneszközök tisztasága felett, ha felvilágosítanék őket arról, hogy azok megszerzése mily sok gond és fáradságba kerül szüleiknek, tehát kímélik meg, ha aztán a rendtelenekeket s tisztátalanokat megfenyítök, esetleg a szülővel lép-nék érintkezésbe a gyermekek érdekében, ha figyelemmel lennék arra, hogy tanítványaink egymás irányában udvariasak és előzékenyek legyenek, kötelemeiket pontosan teljesítsék, ha éber szemmel örködnék erkölcsi maguk-viselete felett: nem cselekednénk-e erkölcsi és egészégségi tekintetben fontosabb dolgot, mintha ezeket mellőzve, egy pár lappal többet olvastatunk, avagy éppen iratunk? — Bizonyára igen.

Nézetem szerint elemi iskoláink sokkal többet foglalkoznak az értelmi ismeretek megszerzésével, mint tu-

tajdonkép kellene s az ugynevezett családi és társadalmi erények elsajátítására semmi vagy nagyon kevés gondot fordítanak.

Pedig jól tudjuk, hogy: tisztaság, rend, pontosság, udvariasság, munkaszeretet s a kötelességérzet mind oly kívánalmak, melyek nélkül senki sem boldogulhat az életben. — Könyvből megtanulni ezeket nem lehet; hosszas gyakorlás, megszokás és utazás által sajátíthatók el. — Igaz az, mit Logouvé az udvariasságról mond: „Csak udvarias gyermekekből lesznek udvarias fiatal emberek! olyan az udvariasság, mint a zongora, ha meg nem tanuljuk idejekorán, sohasem fogjuk megtanulni. — Nos én azt hiszem, hogy a gyermekkorban kell az udvariasságot megtanulni, mert hasznossága az egész életre kiterjed”. — Én azt hiszem, hogy Logouvének idézett szavai a főnnebb elősorolt tulajdonságok mindegyikére ráillenek.

A népiskola, mint neve is mutatja, épen azon osztályból kapja legnagyobb részét, melyek a családi és társadalmi erényekre keveset, vagy épen semmit sem adnak. Az ilyen családok keblében felnövekvő gyermekek aztán nemcsak minden rend, tisztaság, pontosság, udvariasság, előzékenység és munkaszeretet hiánya nélkül jönnek fel az iskolába, sőt a szülők ezeknek elsajátítását épen az iskolától várják.

És ebben némi igazuk van.

Nézetem szerint nemcsak arra kell nagy gondot fordítunk, hogy az iskolaépület csinosossága, tisztasága vonzerővel bírjon a gyermekekre, hanem a tanítók és tanítónőknek feltétlen kötelességük felügyelni arra is, hogy a növendékek taneszközei, ruházata, szóval egész külső megjelenésük rendes és tiszta legyen.

Különösen a tanítónőknek kellene szigorúan felügyelni a csin és tisztaságra s nem kellene közönyösen, bolmi angol phlegmával elmélni, hogy a leánygyermekek a tanteremben fejtkön keszkenővel, derekukon s hátukon nagyfelsővel üljenek, mert a keszkenő alatt fésületlen fej s a nagy felső alatt piszkos alsó ruházatot talál leg több-ször az ember. — Legalább én mindig azt találtam.

Szakadást, piszkot sohasem lenne szabad eltűnőnk. Kötelességük lévén még az oly szegény gyermekekkel is megértetni, hogy a szegénység nem ok arra nézve, hogy piszkosak és rendetlenek legyenek. — És ha mégis azok, ez a restség és hanyagságunk kifolyása, mely megrovást érdemel.

Vigyáznok kell arra, hogy tanítványaik egymás irányában udvariasak, előzékenyek legyenek; hassanak oda, hogy a munkaszeretet, kötelességérzet második természetükké válják. — Ezek mind oly tulajdonságok és erények, melyek elkerülhetlenül szükségesek az életben.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a népiskola kevesebbet tanítson, hanem igen is azt, hogy a tanítók s tanítónők több lelkiismerettel s nagyobb szorgalommal igyekezzenek növendékeiket az említett erények elsajátítására vezetni.

Nagyon egyoldalú lenne az iskola működése, ha az értelem kimivelése mellett a lélek többi tehetségei parlagon hagyatnának.

A népiskola csak akkor felel meg valódi hivatásának, ha a népet nemcsak oktatja, hanem neveli is.

Legyenek a tanítók a népek valódi nevelői; működésükben a kötelesség és hivatásérzet, mely fájdalom gyöngülni kezd, legyen a főorgó.

A tanító urak legtöbbje — tisztelet a kivételeknek — eleget vél tenni kötelességének, ha az órákat megtartva

mit választott? miután válaszirata az egyház levéltárával együtt megsemmisült, tudni nem lehet.

A körülmények a mellett bizonyítanak, hogy a részére felajánlott püspöki kápláni, illetőleg enyedi papi állomást nem fogadta el.

Ezt főleg onnan lehet következtetni, mert az egyház, még azon év őszén, a leydai egyetemről ép akkor hazatért B o d o l a J á n o s t választotta Kassai helyére papjául, vagyis püspöki káplánul.

Azért nem fogadta pedig el Inceze az enyedi egyház meghívását, mert a kolozsvári egyházban a 4-ik papi állomás szervezésének munkája ép akkor volt folyamatban s alapos kilátásai voltak, hogy ezen felállítandó új papi állomást el fogja nyerni. Ugy is történt.

Inceze a következő év szeptember havában kolozsvári pap lett s az is maradt haláláig, mi 1822. április 2-án következett be.

Eperjesi Zsigmond püspöknek Enyedre átköltözködése és enyedi első pappá létele körülményeiről „Az erdélyi ref. püspöki székhely állandósítása N.-Enyeden” című közleményben már volt szó, ez okon erről ez alkalommal szólan feleslegesnek tartom.

P ü s p ö k i hivatala folytatásának ideje alatt, az erdélyi ref. egyházban tartott közszinatok határozatait elég részletességgel írta meg néhai b. e. Z. Bodola Sámuel püspök.*)

E helyen tehát Eperjesi Zsigmondról csak, mint enyedi papról szándékozom részletesebben szólni.

E p e r j e s i Z s i g m o n d születésének helye és ideje nincsen tudva, valamint az sincs, hogy iskolai ta-

*) Lásd „Az erdélyi reformáta anyaszentegyház Névkönyve 1861-re.”

nulmányait melyik erdélyi főiskolában folytatta és végezte s a hazában szerzett theol. ismereteinek körét melyik külföldi egyetemen szélesítette.

De az már tudható, hogy a papi hivatalt a székelyfalvi egyházban kezdte folytatni 1755-ben s mint székelyfalvi pap nősült meg.

Innen 1758-ban V. Gálfalvára vitették át s lett, mint ő maga írja: „a gálfalvi és pocsfalvi e c c l e s i á k p r a e d i c a t o r a . *)

Gálfalván papi hivatalt azzal kezdte, hogy anyakönyvet nyitott és a külföldi egyházmegye levéltárából, egyháza részére, mi addig szokásban nem volt, önálló vagyonkimutatást készített, mely körülmény Eperjesi rendszeretete és munkahajlama mellett tanuskodik.

1767-ben a külföldi egyházmegye jegyzőjének választotta. Az 1776-ban Uj-Tordában tartott közszinát pedig, S i m o n J á n o s görgényi esperes és B o d o k i J ó z s e f kolozsvári theol. tanárral szemben, csaknem minden szavazattal a diszes közljegyzői hivatalra emelte.

Gálfalváról, ott folytatott 18 évi szolgálata után, a népes és virágzó felvinczi egyházba vitették át papnak, nem 1777-ben — mint életiratában m o n d v a n, — hanem az ezt megelőző év őszén. Csernátóni V. Péter 1782. aug. 15-én elhalván, Eperjesi a püspöki hivatalra következett s lett egyszerűen enyedi első pap.

Felvinczről 1784. okt. 18-án, a püspöki levéltárral együtt, Enyedre költözködött át a püspök számára berendezett eléggé kényelmes és eléggé csinos lakba.

*) Lásd: a gálfalvi egyház anyakönyvét, melyet 1758-ban ő nyitott ily czim alatt: „A gálfalvi ev. ref. e c c l e s i á n k D i a r i u m .

(Folytatás következik.)

az ismeretek hasznát tárja tanítványai elé, de arra, hogy növendékeinél az erkölcsi nevelést is előmozdítsa, legkevésbé sem reflectál. Ezt kizárólag a családokra bízta. Pedig ebben nagy töredék van.

A társadalom alsó néposztályának otthona, mint jól tudjuk, teljesen nélkülözvén a rendet, tisztaságot, udvariasságot, előzetekénységet, kell tehát lennie egy olyan helynek, hol a növendék mindezeket elsajátíthassa, ez pedig nem lehet más, mint az iskola.

Az iskolának kell az elhanyagolt, vagy teljesen hiányos családi nevelést pótolnia; mert, kérdelem, ha az iskola sem teljesíti e tekintetben kötelességét, ugyan hol fogja a növendék elhanyagolt családi nevelését megtalálhatni?

Ha a tanítók s tanítónők szigorubbán s több lelkiismerettel vigyáznának tanítványaik tisztasága, rendszere, pontossága, udvariassága s munkaszeretete felett s ezeket tanítványaikkal jobban megkedveltetnék: ritkábban találkozánk a munkás és alsó néposztály tagjai közt rongyos és piszkos külsejű egyénekkel; ritkábban látnánk lenye dologkerülőket, kik félve a munkától semmittevésel vagy koldulással töltik napjaikat.

Mert nem mindig a nyomor és inség kényszeríti ezeket, hogy így járjanak, illetőleg így éljenek, hanem hiányzik bennük a rend és tisztaság érzete, továbbá nincs meg bennük a munkaszeretet és a kötelesség pontos teljesítésének érzete.

Hogy pedig az általam említett erényeket a népiskola tanítványai lelkébe beolthassa, szükséges, hogy mindazok magában a tanítóban is meglegyenek.

Épen ezért megkívánom, hogy a tanító családi és társadalmi élete példányszerű, magaviselete udvarias és előzőkeny, beszéde válogatott, kötetmei teljesítésében a pedánságig pontos, ruházatában tiszta és rendez, szakmájában pedig jártas és képzett legyen.

Az ily habitusokkal felruházott tanító bizonyára, hogy a tanítványok tiszteletét és szeretetét, mint a nagy közönség osztatlan bizalmát és becsülését fogja kiérdemelni. Mig a botrányos életű, udvariatlan, hanyag, rendetlen és kevés szellemi tehetséggel bíró tanító nemcsak tanítványai tiszteletét, szeretetét s a nagy közönség becsülését veszti el, hanem tönkre teszi és veszélyezteti az iskola jóhírnevét, melyet pedig kockáztatni a legnagyobb bűn.

Jóvian Antal.

IRODALOM.

+ Dolinay Gyula ifjúsági vállalatának, a „Hasznos mulattató”-nak újví első számát vettük, mely telve van a legérdekesebb ifjúsági olvasmányokkal s rakva szebbnél-szebb képekkel. Csupán az első számban a következő ismert nevű íróktól találunk dolgozatokat: Sziklay János, Palágyi Lajos, Várdy Antal, Ince Zoltán, Szabóné Nögáll Janka, Kistély Ede, Rudnyánszky Gyula, Szomoró Károly. Ezekon kívül még egy esomó jó munka, úgy hogy a füzet gazdagsága, képeinek szépsége és sokasága meglepi az olvasót. A „Hasznos Mulattató” jelenleg 16 ik évfolyamát futja. Serdülő fiúk s leányok olvashatják, ámbar kizárólag lányok számára is ad ki egy kedves lapot, a „Lányok Lapját”, mely szinte régi lap, 14-ik évfolyamát éli. Ugy ennek, mint a Hasznos Mulattatónak előfizetési ára negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt. Az előfizetők rendkívüli kedvezményezést minden füzettel egy félnyvi külön művet is kapnak, melyek év végén önálló kötetbe foglalhatók, továbbá 3 frt 60 kr leszállított áron megszerezhetik a „Történelmi arcképcsarnok” ez. diszművet, mely elegáns diszkötésben. 231 arcképet és életrajtot tartalmaz melyek egészen az ifjúság igényeihez vannak alkalmazva. Ajánljuk Dolinay Gyula kitűnő ifjúsági vállalatát a művelt szülő figyelmébe, ennél olesőbb és megfelelőbb lapot nem nyújthatnak gyermekeiknek. A lap díszes kiállítás, színes borítékba van fűzve s 44 oldalra terjedő változatos, mindig vonzó és érdeklelt olvasmányt nyújt. Kiadóhivatal: Budapest, Kecskeméti utca 13. sz. a hova szerkesztő neve alatt küldendők az előfizetések.

„Lányok Lapja” című közkeveltségű képes lap, melyet Dolinay Gyula ritka tapintattal szerkeszt. új évvel már 14 ik évfolyamába lépett. Első száma előtűnk fekszik. Díszes, elegáns lap, telve gyönyörű képekkel és jeles közleményekkel, melyek ismert nevű írók és írók toltából valók. Közleményeket hoz Sziklay Jánostól, Szabó Endrétől, Vörös Adéltól, Perényi Kálmántól, Nögáll Jankától, Gaál Mózesstől és még többektől. Az egyetlen füzeté tizennyolc féle érdekesebbnél érdekesebb olvasni való tartalmaz, melyekből a serdülő koru fiatal lányok sok szépét és jót tanulhatnak. A Lányok Lapja a miveltebb családoknál szívesen látott vendég, több ízben ajánlotta a kulturminister ur is; másfél évtizedi fennállásával csakugyan bebizonyította életrevalóságát. Előfizetési ára felette csekély: negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt. Megrendelések Budapest, Kecskeméti u. 13. sz. Dolinay Gyula szerkesztő nevére címzendők.

VEGYES HIREK.

— Nagyenyed városa január hó 8-át a református templomában is megünnepelte, hol Szilágyi Farkas első pap mondott, szép számu közönség je-

lenlétében, magható és tartalmas alkalmi beszédet, kimutatván abban, hogy Isten a csapások által is a mi javunkat, tökéletesedésünket akarja.

— A nagyenyedi polgári olvasó és társalgó-egylet a folyó évi január hó elsején tartotta meg évi rendező közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnöki jelentés örömmel emelte ki az egyleti tagok számának folytonos emelkedését, a pénzügyi helyzet javulását s nemvel a büszkeségnek utalt az egyleti tagokat átható egészséges közszellem ama nyilatkozataira, melyek az egyleti élet megújodására szolgálnak kétségbe vonhatlan bizonyítékokat. — Kovács Gyula alelnök azon indítványát, hogy a könyvtár használata 2 frt évi díj mellett nők részére is lehetővé tétessék, a közgyűlés általános helyeslése emelte határozattá. — A régi tisztviselőket a közgyűlés bizalma meghagyta állásaikon egyedül a lemondásához szigoruan ragaszkodott Székely Albert helyébe választva meg dr. Winkler Arbertet pénztárnoknak. Miután a választmányból kisorolt őt tag s az időközben eltávozott Jovian Jenő helyébe Makkai Domokos, Ince Sámuel, Székely Ferencz, Straub Janos, Graef János és Keresztes József lettek be-választva, a közgyűlés az elnök zajos éljenteése közt véget ért.

— A Jégről. A korecsolyázó-egylet mult vasárnap tartotta közgyűlését és szerdán volt első zene-délutánja, szép ifju közönséggel. Ma lesz az első zene-délután 2 és 4 óra közt: az ifjusági bálon felhevült ziverek bizonyára a jegem sem főgnak kihűlni. Meglátjuk az új jégpályán, melyhez az egylet, mint ifju első szerelméhez újra visszatért.

— Varga József nagyenyedi főiskolai énektanárt, a szarvasi középiskolához hívták meg a magyar és német irodalom tanszékére rendes tanári minőségében. Közönségünk nagy sajnálattal látta a tanár ur távozását, mivel az ő buzgólkodása folytán kiváló lendületnek indult mű-ének, ki tudja mikor akadna hasonló képzettségű, buzgó művelőre.

— Báthory Gyula, tanárjelöltet, a sz. udvarhelyi ref. főiskola helyettes tanárára választotta.

— Szép újví ajándék. Báró Kemény György, Torda-aranyos megye volt főispánja, a nagyenyedi főiskolának egy igen ritka és nagybecsű régiséget ajándékozott. Ez egy bronz dombormű, mely Herakleus Bizanti császár uralkodásának azon nevezetes mozzanatát fejezi ki, midőn Kozroes Persa királyt legyőzve, annak kezéből az általa Jerusálemből elvitt keresztet kiragadja és vissza szerzi. Fogadja a méltóságos báró ur ezen nagybecsű ajándékért a legmelegebb köszönetünket.

— Állami vegy kísérleti állomás lesz Kolozsvárt kapcsolatlan a vegytani intézettel, mely a terv szerint ez év elején megkezdí működését. Fontos feladata abból áll, hogy az eszközöndő vegyelemzések által megadja a mezőgazdaságnak iparnak és kereskedelemnek azon támogatást, melyet haladása érdekében a természettudományok részéről várhat, a minek felhasználásával ezen kereset-ágak a külföldön oly magas tökélyre emelkedtek.

— „Bucsu-csárdás” cizmen Varga József zenetanár eredeti új tánczeneművet írt, melyet a városi zenekar az ifjúság tegnapi bálján mutatott be először.

— Vaddisznó vadászat. A megenyhült időjárás s a szerdai friss hó sokáig emlékezetes marad a nagyenyedi erdőben bolyongó vaddisznókra nézve, mert eddig élvezett biztonságuknak egyszerre vége szakadt, nemcsak hanem örökre elvesztették falkájuknak böles vezetőjét s diszét a nagygyaru és tömött sörtejtű vadkant, melyet a január 13-iki vadászaton Csató alispán könyörtelen golyója elejtett. Ugyanakkor egy másik vaddisznót is megsebzett, de ezt még feltalálni nem sikerült.

— Négylábu tyuk. Tövisről egy idei jól kifejlett, a közönségesnél nagyobb fajtájú tyukot küldtek Csató János kir. tanácsos-alispán urhoz, mely egyébként egészen rendesen fejlett, de farka alól még két teljes fejlődésű és nagyságu lába nőtt ki, melyek járásközben uszály módjára húzódnak az állat után. E ritka teremtés egyelőre a megszélidült madarakkal egyetemben csupán a házi udvar diszét fog szolgálni.

— Necrolog. Weksler Salamón Nagyenyed képviselő-testületének tagja, hosszas betegeskedés után e hó 6 án Budapesten, hová gyógykezeltetése végett mint 63 éves korában meghalt. Temetése e hó 11-dikén Nagyenyeden a tüzoltó testület díszes kivonulása s nagy közönség részvétele mellett ment végbe. A gyászbeszédet dr. Bartók György ev. ref. lelkész tartotta felette. Az elhunyt a közügyekben tevékeny részt vett, munkás életet folytatott s városa előmenetelére buzgón közreműködött. Özvegyet s egy felnőtt fiut hagyott hátra, miután Ferencz nevű fia, kinek szép kereskedést rendezett be, őt a halálban megelőzte. Nyugodjék békével!

— Necrolog. Bayer Antal 67 éves korában e hó 12 én Nagyenyeden meghalt. Az elhunyt német világban kerületi főnök volt, majd sokáig jegyzői hivatalt viselt. Népes temetése tegnap délután ment végbe.

— Halálos szúrás. A verespataki határon bisztrai Krécz Petronuszka Lázár Dumitru t bicskával halálosan megszurta.

— Öngyilkosság. Abrudfalvi Zsurka Szimion magát agyonlötötte.

* A fényvezetett prémek eredeti fényüket ismét visszanyerik, ha következő módon kezeljük: Hevitsünk alkalmas edényben buza- vagy rozskorpát, aztán vigyük a lehetőleg forró korpát a prémre, dörzsöljük vele jól le s aztán rázzuk ki. A forró korpa kiszív minden nedveséget, minden piszkot és minden zsirt s a prém olyan mintha új volna. Szükség esetén ismételjük a tisztítást. Forró homok is jó erre a célra, de a korpa a zsirt jobban kiveszi. A tisztításhoz kefével használhatunk.

— Évi bérleti menetjegyek a m. kir. államvasutakon. Az utazó közönség által rendkívül felkapott éves bérleti jegyek az 1888-ik évre is kiadotnak a m. kir. államvasutak vonalaira. Ezen bérleti jegyek azon előnyvel járnak, hogy bármely vonalra, illetve a m. kir. államvasuti hálózat bármely részére válthatók s e mellett árai olcsónakra vannak szabva, hogy többszöri utazásnál jelentékeny menet-díjmérséklet mutatkozik. Nagy előnye a jegyeknek az is, hogy nem kell velük, lebegyőzés végett a pénztárhoz fordulni. E jegyek a keleti expresszvonat kivételével az összes vonatok, tehát a gyorsvonatok használatára is feljogosítják birtokosaikat s ezenkívül 25 kg. podgyász szabad súlyra adnak igényt. — S mi a jegyek árárt illeti azok aránylag annál olesőbbak, minél nagyobb távolságra váltatnak. Így például a Budapest-brucki vonalra (221 km.) egy bérleti jegy ára az I. osztályban 218 frt, a II. osztályban pedig 170 frt, a Budapest-kolozsvári vonalra (400 km.) az I. osztályban 235 frt, a IV. osztályban pedig 184 frt a Budapest-brassói és Budapest-rutkai vonalon pedig (1044 km.) az I. osztály bérleti jegy 316 frt, a II. osztály pedig csak 245 frt. — Ezen éves bérleti jegyek a m. kir. államvasutak városi menetjegyjirodjában rendelkezhetők meg (Budapest, Hungária szálloda) még pedig posta útján is, mely esetben a megrendeléshez a bérletösszeg s egy névjegy alakú arozkép oszatoalandó. A részletes díjszabás, mely a bérleti jegyekre nézve kimerítő felvilágosítással szolgál, a m. kir. államvasutak igazgatóságának személy díjszabási ügyosztályában (Budapest Andrassy ut 75.) valamint a fennjelzett városi menetjegyjirodjában is díjmentesen kapható — Budapest, 1888. január 6-án. — A igazgatóság.

CSARNOK.

Szerkesztő uraim!

Ebben a ezudar, fagyasztó hidegben érkeztem vissza messzi utamból s ha tudnám hogy még nem késő, bizony boldog újévet kívánnék, mert maupáság az a módí. De nem teszem, sőt tartózkodni fogok jégről, hórlól, fagyott emberekről írái, annyival is inkább, mert kész a munka itt a naplómban, csak ki kell írnom. Az uton hallottam, s annyira érdekesnek tartom, hogy plágiumot csinálva, elárulom. Ime:

A Jenőke professora.

Nem valami kollegiumi dolgot akarok elbeszélni, — kezdi utitársam. — Nem. Az én Jenőkéim egy szóke, karesu, kék szemű, ábrándos fiu. Lehetett úgy 21 éves, mikor megismertem. Lehet, hogy professorai is voltak az akadémián neki, a hol tanult, de biz' ő nem igen szerencsételte jelenlétével őket.

Tehát láthatja az olvasó, hogy nem valami doktrai-ner, rigorosus, vaskalapos professorról lesz szó! A professorok csak egy esetben érdekesek, ha fiatalok. Az én Jenőkéim, a miért így becztettem, nem csicsónkázik már az udvaron, utczán, hanem a báltermekben, sőt plane az akadémia ifjúsága rendezővé is választotta a legközelebbi bálon. Mintha látnám, hogy miképp fog kinézni az aranyosvállrojtokkal. S ha még azt is megmondom, hogy Jenőke ihletett perceiben egyike azon milliőknak, kiket versíróknak nevezünk, azt hiszem teljesen be is mutattam.

Nem tudom mennyire talál állításom, de állítom, hogy minden poéta előbb ír egy tucait verset, „Ó”, „hóhá” s nem tudom még mi ezimek alatt, mig aztán ó d á t, hőskölteményt, elbeszélő, vagy plane tankölteményt írta. Az én Jenőke barátom is írt volna, ha lett volna — kibez.

Hiszen megénekelte ő a p-dellust, a secundát adó professorokat, a kiflit hitelező polgárúot, (csak nem mondhatom kofának) a friss süttöt cipót, a kollegiumot, a lámpát, de mindez mi ahhoz képest, hogy valaki halhatatlan legyen. Mikor aztán egy szép napon arra ébredt fel, hogy ő maturosz s nem kell félnie többet a mathesis a-b-tól, a latin tanár leszamarzatásától, felébredt benne a szellem s elhatározta, hogy neki törík-szakad, de egy ő t kell keresni. Hát én istenem, ennél könnyebb dolog sine. Beállit az ember a bálba, kifogástalan a frakkja, klakkja, ellenállhatatlan a lakk cipőből kikandikáló színes harisnya, gondosan fésült haj s bizonyos a siker.

Előbb a bemutatás, aztán egy forduló, a négyes alatt egy kis csevegés, a szünóra alatt a mamának udvarlás, a souper csárdásban a cigány előtt vele egy tüzes fordulás, reggel felé szerená, másnap délután látogatás és és megvan — Ó. Más is így csinálta, miért ne csinálhatta volna Jenőke is? De itt ám a bökkenő. Jenőke egy lépést sem tudott táncolni. Három táncszkolát járattott ki vele az anyja, de a végén mégis csak ott volt, hogy a négyesből 4 figuránól s a waltzerből 1 lépésnél nem tudott többet.

Képzeltetik a Jenőke barátom bánatát. Minden leány oly messze állott tőle, mint tőlem a Csiborasszó. Hanem nem azért vannak az embernek barátjai, hogy ki ne rántsák a sárból. Addig addig csalogatták, mig elment egy bálba. Az illattal, mámorral és parfümmel telített levegőben keringő boldog párok csak fokozták bánatát.

Tetszett neki feltétlenül minden leány, (ugyan kit nem érdekelnek?) de hazudnám, ha nem mondanám meg, hogy Arankát ne emelte volna ki a többi közül. Az az ingó-bingó rózsaszál teljesen elkábitotta. Atkozta születése percét, hogy miért nem jön az ember kész tánczos lábakkal e czudar világra, bezegz enni, sirni, lár-mázni tud, pedig több hasznát venné a táncznak. Az én Jenőké e gondolatot nem hagyta elenyészni a roppant űrben, hanem megénekelte.

Az olyan kis városban, mint a hol Jenőke akadémiaja volt, sensatiót okozott a legközelebbi „Tárogató” száma a nagyszerű költeményével.

Sietett is íróját „A műkedvelő és irodalmi egyesület” azonnal tagjai sorába igtatni. Eljárt annak pontosan gyűléseibe, felségesebbnél-felségesebb indítványokat tett. Ott megismerkedett a város összes szépeivel, kik mindnyájan műkedvelők voltak.

Arankának is ott mutatták be. Sőt az a szerencse is érte, hogy egy népszínműben ketten lettek a főszereplők. Aranka Finum Rózi és Jenőke Göndör Sándor. Városszerte nagy érdeklődés, naponként két-három próba. Az illem azt is magával hozta, hogy Finum Rózi Göndör Sándor kísérvé haza a színházból. Meghívták ebédre, vacsorára, szerencsés volt az Aranka zongorázásakor ő fordítottani a kotta lapokat, sőt egyszer csak arra is rájött

a mama, hogy Göndör Sándor dehogy akarja elhagyni Rózsit, hiszen a próbán kívül is megöleli.

Az előadás napján újra ott ebédelt. Ebéd után még egyszer elmondották szerepeiket s annak végeztével Aranka repeső jó kedvvel mondá:

— Ezt biz' meghallgathatják, de hát még milyen csárdást járunk a végén. Ropogóst, észvesztőt, szilaj.

— Az nem lehet.

— Miért?

— Mert, mert, de igérje meg előbb, hogy nem nevet ki.

— Igérem.

— Azon egyszerű okból, mert én nem tudok táncolni.

— Komolyan beszél?

— A legkomolyabban, Aranka nagysád.

— Segítünk rajta.

— Kiváncsi vagyok, hogy mikép?

— Igérje meg előbb, hogy nem nevet ki.

— Igérem.

— Hát . . . hát . . . megtanítom én.

— De nagysád!

— Semmi de . . . Most rögtön neki kell kezdeni.

És kedves olvasó az én Jenőkémtől a professortól többet tanult egy délután, mint eddigélé har-

mineztől Természetesen tetszett neki a professora, mert higgyék el nem nekem, hanem a legnagyobb pedagógusoknak, hogy a professor csak akkor taníthat sikeresen, ha tanítványai szeretik.

Aztán meg az is szent igaz, hogy Aranka professornál soha professor nem kapott nagyobb tandíjt. Leszámítva a csókos ajkak néma beszélgetését, hát az a tenger vers, mely a „Tárogató” tárczájában látott napvilágot.

Egy hónapi tanulás után az én Jenőkémet jogosan követelhettem, hogy bevállalja az akadémiai bál rendezői közé. Meg is tették. S a mint hallom több mint bizonyos, hogy egy év múlva a pap is megáldja e viszonyt. Aranka professor tanítványa „Uram” lesz, ha ugyan nem lesz papuca kormány alatt, mitől őrizzen az ég minden férfit.

Sem nem tettem, sem nem vettem el belőle, illetve hozzá. A morál belőle az: kinek nincsen „Ó”-je, itt a farsang, szerezzon.

Bojános.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS — TÓRÓK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos **WOKÁL JÁNOS**

Sz. 3955—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy

a kir. kincstár végrehajtató 86 frt 66 kr tőke, ennek évi 6% kamata 20 frt 80 kr költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Muntyan József és kiskoru gyermekeinek a nagy-
cseregédi 133. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1—9. rendszám alatt foglalt fekvésű 341 frt megállapított kikiáltási árban Nagyeserged község házában

1888. évi január hó 26-án délelőtt 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladottnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni. A kir. kincstár kivételével.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyeserged község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. október 18.

Sz. 2755—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a

kir. kincstár végrehajtató 54 frt 85 kr tőke, 59 frt 9 kr költségkövetelésének kielégítése végett, végrehajtást szenvedő Avram Szimon és társai ellen vadvermi 82. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1—14. r. szám alatti fekvésű 321 frt megállapított kikiáltási árban Vadverem község előjáróság helyiségében.

1888. évi január hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladottnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverés megállapított feltételei alóli tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Vadverem község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. október 16-án

Sz. 3888—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy

a kir. kincstár végrehajtató 29 frt 62 1/2 kr, adóhátalék 146 frt 28 kr, adóterítvény 175 frt 50 kr illeték ennek a kielégítésig járó 6% kamata 11 frt 40 kr késedelmes kamat 270 frt 97 kr szőlődéma váltás, összesen 637 frt 78 kr, 6 frt 40 kr költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Brád Jánosnak az m.-gezei 82. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1—8. rend sz. alatti fekvésű ből felelész jutalékára 514 frt megállapított kikiáltási árban M-Geze község előjáróság helyiségében

1888. évi január hó 28. napján, d. e. 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen, kikiáltási áron alól is eladottnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni. A kir. kincstár kivételével.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részben 30 és 60 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és M-Geze község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. október 18-án.

Sz. 4122—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a

kir. kincstár végrehajtató 165 frt 61 kr tőke, ennek 6% kamata 85 frt 8 kr eddigi költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Avram Zakhariának a vadvermi 73. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 2. 4. 6. 7. 8. 12. és 14. rend és 19. 20. rsz., melyből 1820. hrszám szőlőt 52 frt, 1843. hrszám szőlőt 32 frt szőlődéma váltás terheléssel fekvésű 308 frt megállapított kikiáltási árban Vadverem község előjáróság helyiségében

1888. évi január hó 30-án délelőtt 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladottnak fognak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett arfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni. A kir. kincstár kivételével.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részben 30 s 60 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Vadverem község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. évi október 31.

Sz. 967—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság által közléte, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Boeicou Szimon végrehajtást szenvedő eleni 11 frt 5 kr tőke, ennek 5 frt 50 kr eddigi és ezutáni költség és járuléki behajtása végett abrudbányai kir. járásbíróság területéhez tartozó Buesum község 524. számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlan: 1—20. rendszám alatti fekvők és tartozékai összesen 478 frt kikiáltási árban Buesum községben a község házában tartandó nyilvános bírói árverésen

1888. évi március hó 20-án délelőtt 10 órakor

beesáron alól is a becsár 10 %-ának a bírói kiküldött kezébe leendő letétele mellett elfognak adatni.

Vevő köteles a vételárnak felét 30 nap, más felét az árverés jogerőre emelkedéstől számított 30 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamataival együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál a 39425. sz. igazságügyminiszteri rendelet értelmében lefizetni.

M. kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Abrudbányán, 1887. augusztus 15.

László,
kir. albiro

Ház-eladás.

Varga Józsefnek

várszegutczai

h á z a

örök áron eladó, — esetleg bérbe adandó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legelősebb és legdiszesebb képes hetilapja a

Képes Családi Lapok

1888-ik év január hó 1-én

A TIZEDIK ÉVFOLYAMANAK

második negyedébe lép. A „Képes Családi Lapok”, mint társadalmi, szépirodalmi ismeretterjesztő hetilap, eddig is megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzeti közművelődésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorubb kritikát is kiálló olvasmányai a legjelesebb magyar írók tollából erednek s a külföldi irodalomból csak a szinaranyat mutatják be az olvasó közönségnek. A gondos élénk szerkesztés, az izléses és diszes kiállítás, az eszme és az érzelem nemesítő tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi lapok képeivel versenyző művészi kiviteli képek: szellemi kincse avatják minden számát.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára: Egész évre 6 frt, Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Mutatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala
Budapest, V. ker., nagy korona-utca 20. sz. 4—5

Ny. Wokál Jánosnál Nagyenyed 1888.

lasztás
eredm
melye
bennü
szonyo
érni a
N
egyen
felett s
jó, me
birót k
vitatko
gite fr
több id
vel ba
s kato
eltudta
sége le
az adó
tásig (k
között!
árasztji
át e m
s anyar
ember,
rendbe
Pe
eisó ala
falumtó
talan v
reked a
vény, h
varok,
falut.
ha ott a
hosszan
majd
nak öss
erkölesi